

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Deres ref:
11/2396-

Vår ref:
089-OEJ

Arkiv:

Dato:
10.2.2012

Høring av forslag om endring av reglene for bruk av såkalt lugardeling/ døgndeling på norsk sokkel

Høring

Oljeindustriens Landsforening (OLF) viser til høringsbrev og notat av 11. november 2011, med høringsfrist 13. februar 2012. OLF benytter døgndeling gjennomgående i denne høringsuttalelsen der departementet benytter lugardeling.

1. Innledning

Forslag til endringer i aktivitetsforskriften som regulerer adgangen til å benytte såkalt døgndeling på norsk sokkel anses å være av stor viktighet for våre medlemsselskaper. Forskriftsforslaget adresserer to meget viktige situasjoner; oppkobling og oppstart, samt revisjonsstans, noe OLF ser svært positivt på blir avklart. Reguleringen bidrar til å skape klarhet og forutsigbarhet for selskapene og arbeidstakerne på sokkelen. Dernest er dette et bidrag til redusert byråkrati ved at en omstendelig søknadsprosess avvikles for de situasjoner døgndeling har vært benyttet, herunder innvilget etter søknad eller klage.

Praktisering av dagens regelverk har utviklet seg til å fremstå som uklart og har påkrevd utstrakt bruk av unntakssøknader, klagebehandling og omgjøring, som har vært svært ressurskrevende for alle involverte instanser. Dette har medført at arbeid som krever produksjonsstans på installasjoner har blitt utsatt eller at stansperioden er blitt forlenget. Stans medfører at produksjon blir utsatt eller går totalt tapt. Jo lenger stansen er, jo større blir den totale utsatte og tapte produksjonen. Statoil har beregnet at bruk av døgndeling ved revisjonsstanser på Statoilopererte felt gir en nåverdieffekt på 1,5 til 3,1 milliarder kroner (ved 8 % rente før skatt).

Det kan heller ikke utelukkes at arbeid har blitt forlenget ut i perioder hvor risikoen for dårlige værforhold øker, og faktisk medvirker til at arbeidstakere gjennom dette utsettes for større risiko. Det finnes også eksempler på at dagpendling med helikopter (såkalt «shuttling») til naboplattformer er benyttet i stedet for døgndeling. Vår erfaring er at arbeidstakerne på det enkelte anlegg foretrekker døgndeling fremfor shuttling.

OLF deler departementets syn på at døgndeling kun skal benyttes i nærmere angitte tilfeller. Videre er OLF enige med departementet når det slås fast at bruk av døgndeling først og fremst er et spørsmål om velferd, og ikke har betydning for sikkerheten. Den aktuelle reguleringen dreier seg om når og hvor ofte tilgang til egen lugar i arbeidstiden begrenses for å sikre at store verdier for selskapene og den norske stat ikke går tapt. I ytterste konsekvens dreier det seg også om arbeidsplasser dersom levetiden på et felt forkortes i forhold til det som er mulig. Statfjord senfase prosjektet som omhandles nedenfor er et slikt eksempel.

OLF vil understreke at lugarforholdene for arbeidstakerne på norsk sokkel har vært under kontinuerlig forbedring det siste tiår, og slik at hovedtyngden av alle sengedøgn i dag er dekket med enkeltlugarer som arbeidstakerne disponerer hele døgnet.

Et avvik fra dette er begrunnet i spesielle forhold og har også vært praktisert slik. Statoil som den største operatør på sokkelen beregner at det ved revisjonsstanser i 2012 og 2013 vil maksimalt være aktuelt med 15 000 arbeidsdøgn med døgndeling av totalt ca. 1 500 000 arbeidsdøgn. Dette utgjør altså ikke mer enn 1 % av totale arbeidsdøgn.

Vi vil i det følgende belyse hvilket behov selskapene har for døgndeling, herunder noen situasjoner forskriftsforslaget ikke dekker, de velferdsmessige forhold vi kan knytte til døgndeling, samt gi kommentarer til forskriftsteksten.

De avklaringer som høringsnotatet ber om er behandlet i pkt. 3 (disponering), pkt. 5 (lugardeling kontra døgndeling) og pkt. 6 (byrdefordeling og begrensninger i adgangen til døgndeling).

2. Behovet for døgndeling av enkeltlugarer

Installasjonene på sokkelen er utstyrt med boligkvarter dimensjonert i forhold til den aktivitet som skal foregå der. I tillegg er det normalt lugarkapasitet for å kunne innkvartere arbeidstakere for arbeid utover vanlig drift og vedlikehold. Noe av dette arbeidet må av hensyn til arbeidets art foregå døgntkontinuerlig. Også i disse tilfeller disponerer den enkelte arbeidstaker som hovedregel lugar hele døgnet. I noen slike tilfeller er det imidlertid ikke tilstrekkelig lugarkapasitet for at alle skal kunne disponere lugaren hele døgnet. Det er da aktuelt at to personer (på hvert sitt skift) over 24 timer benytter samme enkeltlugar, men sover alene. I et økonomisk og sikkerhetsmessige perspektiv må det være riktig å utnytte lugarkapasiteten på innretningene i kortere perioder ved spesielle behov.

Følgende situasjoner *kan* utløse behov for døgndeling:

- a. Gjenopprettelse av fysiske barrierer og annen akutt situasjon, herunder utilsiktet stans av produksjon på innretningen
- b. Revisjonsstans (gjennomføres typisk hvert tredje år pr. anlegg)
- c. Oppkobling og oppstart (ferdigstilling av nye innretninger, for eksempel Gjøa og Skarv)
- d. Andre arbeidskraftintensive og døgkontinuerlige operasjoner (kveilerørsoperasjoner og tyngre boreoperasjoner som blant andre anses å være aktuelt for feltutbyggingene Gudrun og Valemon)
- e. Disponering
- f. Større modifikasjonsprosjekter (for eksempel Statfjord senfase prosjektet)

De tre angitte situasjonene forslaget omfatter (a - c over), er i samsvar med den praksis som har vært utøvet over lengre tid helt til den senere tid hvor rettstilstanden og myndighetspraksis er blitt mer uklar.

Mulighet for døgndeling av lugar har store økonomiske konsekvenser. Som eksempel kan vises til at dersom revisjonsstansene på Troll B og Troll C i 2010 hadde vært gjennomført med døgndeling av lugar ville omfanget av tapt /utsatt produksjon vært redusert med mer en 1,1 millioner fat olje. Dette har en verdi på ca. MNOK 500 med datidens oljepris for en total ekstrabemannning på 80- 90 personer for en kort periode.

I tillegg har det vært benyttet og det vil fortsatt være behov for døgndeling ved større modifikasjonsprosjekter og andre arbeidsintensive operasjoner. Vi ser for oss at disponering vil være en situasjon i fremtiden der døgndeling vil være aktuelt.

OLF er enig med departementet i den gjengivelse som gis i høringsnotatet med hensyn til risikobildet og behovet for døgndeling i disse situasjonene.

Med bakgrunn i de stadig eldre innretningene på norsk sokkel vil det være økt behov for større, arbeidsintensive modifikasjonsprosjekter. Modifikasjonsarbeider er med på å øke levetiden og dermed øke utvinningsgraden fra feltene. Jo kortere perioder med produksjonsstans man har ved slike prosjekter, jo større lønnsomhet og jo mer avgjørende kan det være for om prosjektet igangsettes.

Et eksempel på et slikt prosjekt er Statfjord senfase prosjektet fra 2004 og ut 2011. Dette var et marginalt feltutviklingsprosjekt der nødvendige ombygginger er gjennomført for å kunne opprettholde videre drift og utvinning av ytterligere ressurser. Ved å senke trykket i reservoaret og på plattformene, ville en kunne produsere store mengder gass som tidligere er injisert, samtidig som gass frigjøres fra de gjenværende ikke-produserbare oljevolumene. Dette prosjektet gir en forventning om en økt produksjon på 4 MSm³ olje, 31,8 GS³ salgsgass og 8,2 Mton NGL. Nåverdien av prosjektet var estimert til 6,8 milliarder NOK

(2005-kroner) før skatt, og 1,4 milliarder NOK etter skatt, basert på forutsetninger antatt ved beslutningspunktet. Dette innebar en vesentlig økning i utvinningsgraden fra feltet, spesielt for gass fra 53 % til 74 %. Levetiden for feltet ble forlenget med 10 år gjennom dette prosjektet. Oppdatert kunnskap og analyser har ført til at Statfjord-feltet nå opererer med levetidsantakelser til og med 2020, og et potensiale for lønnsom drift også utover dette tidspunktet. Det er fra myndighetenes side stort press på å øke utvinningsgrad for sikre at alle ressursene i bakken blir produsert. Døgndeling kan være et element som gjør dette lønnsomt.

Statfjord senfase prosjektet innebar en investering på feltet på 11,6 milliarder norske kroner i løpet av årene 2005-2011, samtidig som feltet var i drift. Det innebar blant annet et behov for ca. 5000 årsverk i løpet av femårsperioden prosjektet skulle gjennomføres, i tillegg til operatørens bemanning til ordinær drift.

For å kunne realisere dette store prosjektet var det en forutsetning å kunne bruke døgndeling i form av vendbare og «pullman» (vegghengte) køyer på de 3 plattformene. Totalt er det her installert og benyttet:

- Statfjord A – 94 ekstra køyer
- Statfjord B – 162 ekstra køyer
- Statfjord C – 201 ekstra køyer

Bruken av lugardeling på Statfjord er gjennomført i tett samarbeid med arbeidstakernes representanter. Det er ikke erfart vesentlige problemer i forbindelse med denne omfattende bruken av lugardeling.

Det vil også være behov for større arbeidsinnsats ved ulike tilknytningsprosjekter (såkalte «tie-in») til eksisterende plattformer, slik at den eksisterende infrastrukturen på norsk sokkel utnyttes videre. Norsk sokkel er i dag bygget ut med betydelig infrastruktur både i form av plattformer, rørledninger og andre installasjoner. Utnytting av disse for utvinning av nye funn, kan være helt avgjørende for om det er lønnsomt å bygge ut funnet. Stansbettinget arbeid i slike prosjekter gjennomføres i eller i tilknytning til revisjonsstanser. Igjen vil lønnsomheten i et slikt prosjekt være avhengig av hvor lang stansperiode som er påkrevet for selv tilknytningsarbeidet eller hvor mye dette arbeidet forlenger revisjonsstansene. Det samme gjelder for så vidt også prosjekter som er rettet mot økt utvinning fra feltene.

Infrastrukturen på norsk sokkel er komplisert og omfatter mange avhengigheter mellom ulike anlegg, og ved revisjonsstanser og i andre nedstenginger av produksjonen, vil en nedstengning av en innretning ofte få virkning for produksjonen fra andre innretninger og felt. De vinduer som arbeidet kan utføres innenfor er begrenset. I denne sammenheng må det også tas hensyn til blant annet vær og forsyningsikkerheten, herunder spesielt av gass der man har forpliktet omfattende leveranser fra norsk sokkel.

Et eksempel på en avhengighet er Troll A – Troll B – Troll C – Kvitebjørn – Visund – Kollsnes – Vestprosess (på Mongstad). Dersom Troll A må stenge ned må de øvrige også stenge ned store deler av eller hele produksjonen selv om disse ikke har behov. Dette illustrerer viktigheten av korte stansperioder og god koordinering av nedstenginger.

I tillegg vil det være særlig behov for økt lugarkapasitet ved særlig arbeidsintensive operasjoner, som f. eks. tyngre brønnvedlikehold som kveilerørsoperasjoner. Dette er operasjoner som går døgkontinuerlig i en kort periode. På marginale feltutbygginger der man bl.a. har måttet begrense størrelsen på boligkvarterene for å sikre lønnsomhet, vil dette kunne bli en spesiell utfordring (eksempler er Gudrun og Valemon). På denne bakgrunn foreslås en ny bokstav d i forskriften.

Disse sakene illustrerer at det også vil kunne være behov for å kunne tillate døgndeling for andre typetilfeller enn de som listes opp i forskriftsforslaget. Dispensasjonsadgangen etter søknad omfattes av rammeforskriftens § 70. OLF legger til grunn at større modifikasjonsarbeid er omfattet av dispensasjonsadgangen etter søknad eller gjennom PUD behandling i den grad de ikke omfattes av eksplisitt av ordlyden i forskriften.

3. Disponering

Det vises til høringsnotatet der det redegjøres for om det bør være anledning til døgndeling ved disponering. OLF er enige i at gevinstpotensialet er langt mindre når produksjonen er avsluttet. Det har imidlertid vært utført lite fjerningsarbeid på sokkelen hittil, slik at erfaringsgrunnlaget for behov og eventuelt gevinstpotensialet er vanskelig å kvantifisere på nåværende tidspunkt. De operasjoner som skal utføres kan imidlertid være av en slik art, avhengig av den enkelte installasjon, at det er nødvendig med økt bemanning. Dette kan typisk være aktuelt der vær setter begrensninger for løftearbeid. OLF mener derfor det er hensiktsmessig at aktivitetsforskriften § 19 åpner opp for lugardeling også ved disponering.

4. Den velferdsmessige siden ved døgndeling av enkeltlugar

Som det fremgår av forskriftsforslaget, innebærer døgndeling at man rent faktisk ikke har tilgang til lugar i arbeidstiden. Selv om det normale på sokkelen er at lugarer faktisk er tilgjengelige i arbeidstiden, er det ikke slik at det er lagt opp til at denne muligheten skal kunne benyttes. Tvert imot, lugaropphold i arbeidstiden skal ikke være nødvendig og de fasiliteter som man har i en lugar, vil alltid være tilgjengelig i fellesareal. Tilgangen har dermed kun en velferdsmessig side, f. eks. at man ikke kan benytte toalett i egen lugar. OLF mener at det velferdsmessige inngrepet døgndeling representerer, i kortere perioder må tillates for å kunne gjennomføre viktige operasjoner både i et ressursforvaltningsperspektiv og et sikkerhetsperspektiv på den mest hensiktsmessige måte. Ved sykdom og akutt trøtthet i arbeidstiden vil det kunne være nødvendig med hvile, men dette har alltid vært ivaretatt og vil fortsatt bli ivaretatt på den enkelte installasjon gjennom tilrettelegging av ulike kompensierende tiltak, herunder at noen senger/lugarer holdes tilgjengelig for dette formål (sykelugarer).

Det følger av forskriftsforslaget at kompenserende tiltak skal iverksettes ved bruk av døgndeling. Dette er i samsvar med den praksis som har vært fulgt hittil. Døgndeling forutsetter tilfredsstillende beredskapsmessige forhold, herunder livbåtkapasitet. Det vil også iverksettes kompenserende tiltak som typisk vil være å sikre;

- at fellesarealer og fasiliteter er dimensjonert for den ekstra bemanningen som døgndeling innebærer; dette gjelder for eksempel matsal, garderober, toalett og oppholdsrom
- at forpleining er dimensjonert for å ivareta ekstra bemanning
- at alle arbeidstakere som døgndeler får mulighet for uforstyrret søvn

5. Begrepet «lugardeling/døgndeling av enkeltlugar»

Hverken begrepet «lugardeling» eller «døgndeling» er helt dekkende for de situasjoner som foreslås regulert.

Lugardeling brukes imidlertid også om «samsoving», det vil si at to personer sover samtidig i en tomannslugar i hver sin seng.

For å unngå begrepsforvirring vil OLF foreslå at forskriften benytter uttrykket «døgndeling». I høringsuttalelsen er «døgndeling» benyttet gjennomgående. I tillegg vil OLF også foreslå at det tas inn i teksten en definisjon av hva som menes med enkeltlugar, jf. redegjørelsen i høringsnotatet side 3, annet avsnitt.

6. Byrdefordeling og begrensinger i adgangen til døgndeling

Det vises til forslaget om å begrense adgangen til døgndeling for den enkelte arbeidstaker. Begrensingen er foreslått å gjelde for bokstav b og c i tilfellene angitt i utkastet.

Regelen er begrunnet i at en ønsker jevnere fordeling av byrdene mellom operatørens egne ansatte og ansatte hos leverandører. Dette prinsippet har OLF forståelse for men vil nedenfor påpeke de problemstillinger det reiser.

Den foreslåtte begrensningen passer dårlig for oppkobling og oppstart av nye felt (forslagets bokstav c). Oppkobling og oppstart av nye felt innebærer en arbeidsintensiv fase som typisk vil vare i opptil 6 måneder. En begrensingsregel tilsvarende som for revisjonsstanser vil i disse tilfellene kunne medføre at personell ikke kan benyttes over hele perioden, fordi rammen her lett kan bli for lav også når fordeling av døgndeling gjennomføres fullt ut etter intensjonene. Utskiftning av personell vil gi manglende kontinuitet som vil innebære redusert effektivitet i tillegg til at en mister den sikkerhetsgevinst som oppnås ved å kunne bruke personell som er kjent med installasjonen over hele perioden.

Det finnes ikke noen oversikt over det antall døgn den enkelte arbeidstaker har praktisert døgndeling (over en 12 måneders periode). Dette har sammenheng med at flere arbeidstakere fra leverandørindustrien har oppgaver på forskjellige installasjoner og for forskjellige operatører. I praksis har selskapene søkt å fordele byrdene på den enkelte innretning mellom entreprenøransatt og operatøransatte på en god måte etter drøftinger med arbeidstakernes tillitsvalgte.

Den enkelte operatør vil kunne utvikle systemer for å implementere begge de foreslåtte begrensinger for så vidt det gjelder egne installasjoner. En periode på 28/12 per kalenderår er da å foretrekke.

Et pålegg til operatøren om å gjennomføre begrensninger overfor enhver arbeidstaker er ikke mulig basert på dagens systemer. Operatørene vil ikke ha innsyn i hvilke andre oppdrag entreprenørens arbeidstakere har utover egne installasjoner, langt mindre i hvilken grad den enkelte har benyttet døgndeling. Den enkelte entreprenør må i så fall pålegges å sende operatørene oversikter over døgndeling deres arbeidstakere har gjennomført. Hver enkelt leverandør har dessuten flere underleverandører (og underunderleverandører) som igjen må følges opp. Selskapene ser for seg at det vil bli svært krevende å følge opp og vanskelig å etablere et helhetlig system for alle arbeidstakere på sokkelen. Det er også slik at mye av den aktivitet som krever døgndeling ofte skjer i kortere perioder.

Det som er redegjort for ovenfor illustrerer utfordringer med hensyn til å etablere et system som sikrer at begrensinger kan overvåkes for den enkelte, og OLF stiller på den bakgrunn spørsmål om den ønskede effekt vil oppnås. Det forhold at begrensingene ikke skal gjelde for en type arbeid kompliserer dette ytterligere. OLF anser en generell bestemmelse som mest hensiktsmessig for å begrense belastningen. En slik løsning kan utvikles i samarbeid med arbeidstakerne. På den bakgrunn er det foreslått en alternativ ordlyd til forskriftstekst.

Dersom forslaget til alternativ ordlyd ikke får tilslutning, må den foreslåtte begrensingen gjelde kun for operatørens egne installasjoner. Av hensyn til arbeidets art og den kompetanse det er behov for i forhold til de aktuelle typetilfellene, bør begrensingen kun gjelde for revisjonsstanser.

7. Kommentarer til forskriftsteksten

Det foreslås at «lugardeling» erstattes med «døgndeling» i hele forskriftsteksten

Det foreslås at det tas inn et siste punktum i første ledd, hvor «enkeltlugar» defineres slik:

«Med enkeltlugar menes lugar som er innredet med en enkeltseng, vendbar seng eller vegghegt seng.»

Til § 19, 2. ledd

Bokstav a endres til følgende:

«a. gjenopprettelse av fysiske barrierer og annen akutt situasjon, herunder utilsiktet stans av produksjon.»

Det tilføyes et nytt punkt d og e:

«d. kortvarige, arbeidsintensive og døgkontinuerlige operasjoner»

«e. disponering»

Til § 19, 3. ledd

Det foreslås at § 19, 3. ledd endres til følgende:

«Operatøren skal sørge for at døgndeling fordeles på en god måte mellom arbeidstakerne, og begrenses på en slik måte at den enkelte ikke utsettes for uheldige belastninger.»

Subsidiært:

«Døgndeling etter annet ledd bokstav b for hver enkelt arbeidstaker skal ikke overstige 28 døgn i løpet av 12 måneder på den enkelte operatørs installasjoner».

Avslutningsvis vil OLF be om en rask gjennomføring av forskriftsendringen, slik at disse kan gjøres gjeldene for den nødvendige døgndelingsaktiviteten som er nødvendig å gjennomføre i 2012.

Med vennlig hilsen
OLF Oljeindustriens Landsforening

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Gro Brækken', written in a cursive style.

Gro Brækken
Administrerende direktør